

KHAS CESD

Enerji Haber Bülteni

Sayı 21
Eylül-Ekim 2021

Fourth Graduate Student Conference on Energy and Sustainable Development

Kadir Has Üniversitesi Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (CESD) gerçekleştirdiği "Graduate Student Conference on Energy and Sustainable Development" başlıklı konferansın dördüncüsü, 8 Ekim Cuma günü online olarak gerçekleştirildi. Konferansın Onursal Başkanı Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, Bilim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ahmet D. Yücekaya ve Organizasyon Komitesi Başkanı Salihe Kaya tarafından yapılan açış konuşmalarının ardından başlayan etkinlik, tüm gün devam etti.

"Run by students for students with the experience of CESD" mottosuyla düzenlenen konferans, öğrencilerin enerji konularında İngilizce sunum yapması özelliğiyle öne çıkıyor. 9 farklı ulusal ve uluslararası üniversiteden 16 sunumun yapıldığı konferansa yurtiçinden Kadir Has, Ege, Hacettepe, KTO Karatay, Orta Doğu Teknik, İstanbul Teknik ve Yalova üniversitelerinin öğrencileri katıldı. Konferansın birinci oturumunda Sürdürülebilir Enerji Gelişimi konusunda dört sunum yapıldı ve Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger ile Doç. Dr. Eser Selen sunumlar üzerinde değerlendirmelerde bulundu. İkinci oturumda Yenilenebilir ve Alternatif Enerji Teknolojileri konusunda dört sunum yapıldı, Prof. Dr. Şener Oktik ve Dr. John Bowlus sunumlar üzerinde görüşlerini bildirdi. Yeşil Ekonomi ve Mevzuat konusundaki üçüncü oturumda yapılan dört sunumu Doç. Dr. Sumeyra Duman ile Dr. Okan Yardımcı değerlendirdi. Dördüncü oturumda ise Karbonsuzlaşma ve Uyum başlığı altında yapılan dört sunumu Doç. Dr. Gökhan Kirkil yorumladı. Konferansın kapanış konuşmalarını ise Prof. Dr. Yücekaya ve Prof. Dr. Ediger üstlendi. Konferans, öğrencilere topluluk önünde akademik sunum yapmaları ve akademik ağ oluşturmaları konularında tecrübe kazandırmayı hedefliyor. Her oturum içinde enerji alanında deneyim sahibi profesyonellerin değerlendirdiği sunumlar, öğrencilerin çalışmalarını yönlendirmesi açısından büyük önem taşıyor. Bir sonraki konferansın Ekim 2022'de yapılması planlanıyor.

ABSTRACTS

Renewable Energy Strategies as a Tool Towards Energy Transition in the United Arab Emirates Eman Abusaada, Project Management and Infrastructure Intern, UNOPS, Denmark.....
Renewable Energy Policies of European Union with the Lens of Sustainable Development Goals Hazal Mengi Dinçer, Kadir Has University.....
Women in Energy Poverty and Energy Justice: Neutrality of SDG 7 Özlem Dilara Gültaş, Kadir Has University.....
Designing Carbon Sequestration in a Depleted Oil Reservoir Considering Sustainability Aspects Deniz Çelik, Fadime Bolat, Mehmet İrfan Güler, Emre Artun, Istanbul Technical University.....
Effect of Alkaline Pretreatment on the Biomethane Production of Hemp Hurd Alpcan Arıç, Sadık Can Karagöz, Tuba Ceren Ögüt, S. Tuğçe Dağlıoğlu, Gözde Duman, Jale Yanık, Nuri Azbar, Ege University.....
Conversion of Hemp Wastes to Solid Fuel Müzeyyen Eser Peker, Gözde Duman, S. Tuğçe Dağlıoğlu, Nuri Azbar, Jale Yanık, Ege University.....
The Challenges for Commercialization of Perovskite Solar Cells Burak Erdogan, Kadir Has University.....
First Nuclear Power Plant in Turkey; Akkuyu Nuclear Power Plant Mahmut Cüneyt Kahraman, Yalova University.....
Do Carbon Trading Markets Work? Taquioullah Malainine, Kadir Has University.....
A New Tool in the Fight against Climate Change: Green Bonds Ayşegül Uçkun Özkan, KTO Karatay University.....
Relation between Oil Prices and Renewable Energy Investment Salihe Kaya, Kadir Has University.....
The Legal Necessity of Hydrogen in Turkey in the Light of the EU Hydrogen Developments Seher Çırak Ateş, Hacettepe University.....
Are Decarbonization Targets of the European Green Deal Realistic? Erkan Tan, Kadir Has University.....
Decarbonization Applications in the Industry Sector Begüm Ünlü, Kadir Has University.....
Investigating the Efficiency of Carbon Capture Methods to Mitigate Climate Change and to Reach 2°C Goal of the Paris Climate Agreement Onur Alp Kaya, Middle East Technical University.....
Energy Optimization in Case of Emergency: Case Study for Thrace Basin, Turkey Fatih Avcı, Kadir Has University.....

KHAS CESD Enerji Haber Bülteni

Sayı 21
Eylül-Ekim 2021

“Yeşil Mutabakat ve Türkiye” söyleşi dizisi başladı

CESD ile Enerji ve İklim Değişikliği Vakfı (ENİVA) işbirliğiyle yeni bir söyleşi dizisi başladı. Geçtiğimiz yıllarda “Enerji Sohbetleri”, “Online Energy Talks” ve “Enerji ve İklim Sohbetleri” başlıkları altında 40 kadar söyleşi gerçekleştiren CESD, bu yıl da “Yeşil Mutabakat ve Türkiye” konulu sohbet dizisine başladı. Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger’in moderasyonunda gerçekleşen etkinlikler akademi, sivil toplum, kamu ve özel sektör temsilcileri tarafından büyük bir ilgiyle izleniyor.

Dizinin ilk konuğu, İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV) Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas oldu. 12 Ekim Salı günü gerçekleşen “Yeşil Mutabakat Nedir, Etkileri Nelerdir?” konulu söyleşiye 70 kişi katıldı.

İkinci etkinlik ise 26 Ekim Salı günü Kadir Has Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. A. Erinc Yeldan'ın katılımıyla gerçekleşti. “Yeşil Mutabakat'ın Ekonomiye Etkileri” konulu söyleşiye 80 kişi katıldı.

“Yeşil Mutabakat ve Türkiye” çatısı altında iki haftada bir yapılması planlanan dizinin gelecek konuğuysa Paris merkezli Akdeniz Ülkeleri Enerji Şirketleri Birliği (OME) Hidrokarbonlar ve Enerji Güvenliği Direktörü Doç. Dr. Sohbet Karbuz olacak. 9 Kasım Salı günü “Enerji Dönüşümüne Doğru” başlığıyla Zoom üzerinden gerçekleşecek söyleşiye bit.ly/3DzRbUQ linkinden kayıt yaptırılabilir.

CESD'den iki yeni makale

Geçtiğimiz aylarda CESD tarafından iki yeni akademik makale yayımlandı. Yayınların detayları ise şöyle:

- Mengi-Dinçer, H., Ediger V.Ş., Yesevi Ç.G., Evaluating the International Renewable Energy Agency through the lens of social constructivism, Renewable and Sustainable Energy Reviews, 152(111705). doi.org/10.1016/j.rser.2021.111705
- Ediger V.Ş., Bowlus J.V., Dursun A.F., State capitalism and hydrocarbon security in China and Russia, Energy Strategy Reviews, Volume 38(100725). doi.org/10.1016/j.esr.2021.100725

Avrupa Yeşil Mutabakatı Çalıştayı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Yapısal Çelik Derneği (TUCSA) tarafından düzenlenen ve Türkiye Çelik Üreticileri Derneği (TÇÜD) ile koordineli olarak gerçekleştirilen 30 Eylül tarihindeki Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) Çalıştayı'na CESD'den Hazal Mengi Dinçer ile Sadık Erkan Tan katılım sağladı. AYM ve Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizmasının

(SKDM) ülkemize ve insanlığa sağladığı çalışmaya özel sektör, kamu, yararlar, belirsizlikler, sorunlar üzerine sivil toplum örgütleri ve üniversitelerden çok sayıda paydaş katıldı.

28. Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı

Prof. Dr. Volkan Ediger, Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı (ICCI) kapsamında 29 Eylül Çarşamba günü “Enerji Üretiminin İklim Değişikliği Üzerindeki Rolü” başlıklı konuşma gerçekleştirdi.

FNF Türkiye paydaş toplantısı

Friedrich Naumann Vakfı - FNF Türkiye'nin otuzuncu yılına özel olarak gerçekleştirilen paydaş toplantısına CESD'yi temsilen Hazal Mengi Dinçer katıldı. Etkinlikte kurumsal iletişim ve yönetim, paydaş ilişkileri konularında çalıştaylar yapıldı. Bunun yanı sıra çok sayıda uzmanın katıldığı Türkiye-AB ilişkileri konulu panel düzenlendi.

Avrupa Yeşil Mutabakatı'na Uyum ve AB Fonlar

İktisadi Kalkınma Vakfı'nın (İKV) 27 Ekim tarihinde, AB Katılım Sürecinde STK'ların Etki Kapasitelerinin Artırılması Projesi-INFL(EU)NCE Projesi kapsamında düzenlenen “Avrupa Yeşil Mutabakatı'na Uyum ve AB Fonları” başlıklı toplantısına CESD'yi temsilen Hazal Mengi Dinçer ve Sadık Erkan Tan katıldı. Toplantıda Yeşil Mutabakat ve Türkiye'nin uyumu ve konuyla ilgili olarak planlanan fonlar hakkında bilgiler verildi.

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
CESD HABER BÜLTENİ

Sayı 21, Eylül-Ekim 2021

Merkez Müdürü

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Yönetim Kurulu

Doç. Dr. Gökhan Kirkil, Müdür Yardımcısı
Prof. Dr. Meltem Şengün Ucal
Prof. Dr. Ahmet Yücekaya
Doç. Dr. Eser Selen

Yayın Kurulu

Hazal Mengi Dinçer
Mesut Can Yılmaz
Öznur Öztürk
Sadık Erkan Tan
Salihe Kaya
Süleyman Sağlık
Yener Esen

Kadir Has Üniversitesi
Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma
Araştırma ve Uygulama Merkezi (CESD)
Cibali Kampüsü
Kadir Has Caddesi,
34083 Cibali, İstanbul
<http://www.khas.edu.tr/>
Tel: +90 (212) 533 6532/4944

Fourth Graduate Student Conference on Energy and Sustainable Development	1
“Yeşil Mutabakat ve Türkiye” söyleşi dizisi başladı	2
CESD’den iki yeni makale	2
Avrupa Yeşil Mutabakatı Çalıştayı	2
28. Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı	2
FNF Türkiye paydaş toplantısı	2
Avrupa Yeşil Mutabakatı’na Uyum ve AB Fonları	2
BM Genel Kurulu’nda Türkiye’den Paris Anlaşması’nı onay sözü	4
Paris Anlaşması TBMM’de onaylandı	4
İsim değişikliği: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	4
EPIAŞ’ın Vadeli Doğalgaz Piyasası açıldı	4
Türkiye’nin enerji faturası yüzde 66 arttı	4
Doğalgazda sanayi ve elektrik santral tarifesine zam geldi	4
EPDK’dan şirketleri etkileyecek karar	4
Gün Öncesi Piyasası’nda elektrik tavan fiyatı yüzde 48 arttırıldı	4
Türkiye Rüzgar Enerji Proje Gücü 2021 sonuna kadar 17 bin MW’ı bulacak	5
Tekirdağ belediyesi çöpten 38 Bin 621 MW elektrik enerjisi üretti	5
Türkiye’nin ilk yenilenebilir enerji ihracatçıları birliği İzmir’de kurulacak	5
Rüzgar ve güneş artık Türkiye için daha ucuz	5
IEA’nın Dünya Enerji Görünümü 2021 raporu yayımlandı	5
Enerji dönüşümü daha fazla istihdamın yolunu açıyor	5
Suudi Maliye Bakanı, iklim politikalarının ‘Daha Kötü’ bir enerji krizine yol açabileceğini söyledi	5
Orta Vadeli Program’da Yeşil Dönüşüm	6
Avrupa’da elektrikli araç satışları yüzde 57 arttı	6
İskoçya 2020 yılında elektrik ihtiyacının yüzde 97,4’ünü yenilenebilir kaynaklardan karşıladı	6
İtalyan şirketi ENI, IRENA ile iş birliğine başladı	6
Siemens sürdürülebilir büyüme stratejisi	6
Hollanda hidrojen devi olmak için hazırlanıyor	6
Toyota elektrikli araç batarya teknolojilerine 13.6 milyar dolar harcayacak	6
Yenilenebilir enerjiye geçiş, karbonsuzlaşma çabalarının bir parçası	6
Referanslar	7

CESD

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Araştırma ve Uygulama Merkezi

Enerjinin farklı alanlarında ihtisaslaşmış uzmanların çalışma yaptığı CESD’nin amacı, çeşitli enerji konularında Türkiye ve çevresiyle ilgili olarak yerel, bölgesel ve küresel çapta disiplinler arası eğitim ve araştırma faaliyetleri yürütmek ve bu faaliyetler sonunda ortaya çıkan bilgi, yorum ve analizleri ulusal ve uluslararası kamuoyu ile paylaşarak toplumun sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Merkez sayesinde, Kadir Has Üniversitesi’nde enerji konularında yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetleri desteklenerek uluslararası standartlardaki çalışmalar geliştirilmekte ve yeni uygulamalarla enerji alanındaki eğitim ve araştırmanın kapsam ve niteliği genişletilerek etkinliği artırılmaktadır. Bu amaçla merkezle koordineli bir biçimde Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma YL programı yürütülmektedir.

Enerji Haberleri

BM Genel Kurulu'nda Türkiye'den Paris Anlaşması'nı onay sözü¹

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Eylül ayında gerçekleşen BM Genel Kurulu toplantısı konuşmasında Paris İklim Anlaşması'nın Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal katkı beyanı çerçevesinde meclisin onayına sunulacağını bildirdi. Konuşmasında iklim değişikliğinin yaratacağı göç tehlikesine de değinen Cumhurbaşkanı Erdoğan, iklim değişikliğine neden olan ülkelerin bu konuda en büyük katkıyı yapması gerekliliğine vurgu yaptı.

Paris Anlaşması TBMM'de onaylandı²

Ülkelerin küresel iklim krizi karşısında ortak hareket etmelerini hedefleyen Paris Anlaşması TBMM'de onaylandı. Kabul edilen kanun 07.10.2021 tarihli ve 31621 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yapılan oylamada 353 milletvekili oy kullandı ve oy birliği ile Paris Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi kabul edildi. Paris İklim Anlaşması'na 191 ülke taraf oldu. Bu anlaşma sıcaklık artışının 2 derece ile sınırlandırmayı ve 1,5 derecenin altında tutmayı amaçlıyor.

İsim değişikliği: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı³

29 Ekim 2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ismi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı olarak değiştirildi. Ayrıca Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, Bakanlığın merkez birimleri arasına, Meteoroloji Genel Müdürlüğü ise bağlı kuruluşlar arasına dahil edildi. İklim Değişikliği Başkanlığı ise Bakanlığa bağlı kuruluş olarak oluşturuldu.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı; yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair mevzuatı hazırlamak, kentsel dönüşüm çalışmalarını yürütmek, uygulamaları denetlemek, mesleki hizmetlerin gelişmesini sağlamak, çevre kirliliğini önlemek ve çevrenin ve doğanın

korunmasını sağlamak ve iklim değişikliği etkileriyle mücadele etmek üzere yapılandırıldı.

EPIAŞ'ın Vadeli Doğalgaz Piyasası açıldı⁴

Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ) tarafından gerçekleştirilen Vadeli Doğalgaz Piyasası açılışına video ile mesajlarını ileten Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez 2021 yılını, Türkiye enerji piyasasının serbestleşmesi adına önemli adımların atıldığı bir yıl olarak değerlendirdi. Vadeli Elektrik Piyasası ile Yenilenebilir Enerji Kaynak Garanti Sistemi ve Organize YEK-G piyasasının ardından bu piyasanın da açılmasının Türkiye enerji sistemine önemli katkıları olacağını ekleyen Dönmez, ayrıca, Türkiye'nin bölgesinde serbest piyasada doğal gaz fiyatının oluştuğu ilk ülke olmasının son dönemlerde yaşanan enerji krizinde Türkiye için önemli kazanımları olacağını ifade etti. Açılış töreninde konuşan EPIAŞ Genel Müdürü Türkoğlu ise bu piyasa ile birlikte katılımcılara alternatif olarak aylık, çeyreklik ve yıllık kontratlarla ticaret imkânı sağlayacaklarını belirtti.

Türkiye'nin enerji faturası yüzde 66 arttı⁵

Türkiye'nin enerji ithalatı faturası Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 66 artış gösterdi. Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) yapılan açıklamaya göre, en büyük ithalat kalemlerinden olan ve enerji kalemi olarak değerlendirilen mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler ithalatı 2021 yılı Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 65,7 artarak 4 milyar 447 milyon 102 bin dolar oldu. 2020 yılının aynı ayında ithalat 2 milyar 683 milyon 865 bin dolar olmuştu. Yılın ilk 9 ayında ise enerji ithalat faturası bir önceki yıla göre yüzde 46,2 artışla 31,5 milyar dolara yükseldi.

Doğalgazda sanayi ve elektrik santral tarifesine zam geldi⁶

Doğalgaz toptan satış fiyatlarını aylık olarak internet sitesinde yayımlayan BOTAŞ, Ekim ayına ilişkin doğalgaz satış tarifelerini yayımladı. Tarifeye göre konut aboneleri için gaz dağıtım şirketlerine

uygulanan tarife değişmezken, sanayi tarifesine yüzde 15 zam geldi. Eylül 2021 aboneleri ve elektrik üretim santralleri döneminde de elektrik üretim amaçlı kullanım tarifesine önceki aya göre yüzde 15 zam uygulayan BOTAŞ böylelikle elektrik üretim amaçlı kullanım tarifesine yıllık bazda yüzde 95 zam uygulamış oldu.

EPDK'dan şirketleri etkileyecek karar⁷

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) Resmi Gazete'de yayımlanan EPDK Son Kaynak Tedarik Tarifesi'nin (SKTT) Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ'inin 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan tüketim miktarı, 2022 yılı için mesken tüketici grubuna yönelik yıllık 50 milyon kilovatsaat, tarımsal sulama tüketici grubuna yönelik yıllık 7 milyon kilovatsaat ve diğer tüketici gruplarına yönelik yıllık 3 milyon kilovatsaat olarak uygulanacak. Konuyla ilgili açıklamalarda bulunan encazip.com'un kurucusu Çağada Kırım bu gelişmeyle birlikte SKTT kapsamındaki tüketici sayısının artacağını ve SKTT kapsamında doğrudan piyasa maliyetlerinden etkilenen bir mekanizma bulunduğundan dolayı piyasadaki maliyet artışlarının doğrudan kapsama dahil olan müşterileri de etkileyeceğini bildirdi.

Gün Öncesi Piyasası'nda elektrik tavan fiyatı yüzde 48 arttırıldı⁸

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) 14.10.2021 tarihli kurul kararında EPIAŞ tarafından işletilen Gün Öncesi Piyasası'nda uygulanan tavan fiyat formülünü güncelledi.

Buna göre daha önce, "iki ay öncesinden başlamak üzere, son 12 aylık ortalamanın iki katı" olarak uygulanan tavan fiyat, bundan böyle "son iki aydan başlamak üzere son 12 aydaki ortalama fiyatın üç katı" şeklinde uygulanacak. Ay ortasında gelen bu karar ile birlikte Ekim 2021 dönemi için daha önce 728 TL olarak hesaplanan spot elektrik piyasası tavan fiyatı, 1077 TL seviyesine yükselmiş oldu. Tavan fiyatının yukarı çekilmesiyle birlikte girdi maliyetlerindeki yükseliş nedeniyle devre dışı kalan ya da kalmak üzere olan bazı termik santrallerin üretim yapmasının önü açılmış oldu.

Enerji Haberleri

Türkiye rüzgar enerji proje gücü 2021 sonuna kadar 17 bin MW'ı bulacak⁹

TÜREB Başkanı Ebru Arıcı yaptığı açıklamada, bu yıl sonuna kadar ihalelerinin yapılması planlanan 2 bin MW'lık yeni proje ile 2021 yılı sonunda ulaşılacak toplam proje gücünün 17.500 MW belirtti.

Arıcı, hali olacağınıhazırda 270 rüzgâr santralinde 10 bin MW'lık kurulu güce ulaşıldığını, 2021 yılının ilk 6 ayında toplam elektrik üretimin yüzde 9,22'sinin rüzgâr enerji santrallerinden elde edildiğini bildirdi.

Tekirdağ belediyesi çöpten 38 Bin 621 MW elektrik enerjisi üretti¹⁰

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Entegre Katı Atık Yönetim Tesislerinde 1 yıllık süre içerisinde çöpten 38 Bin 621 Megawatt elektrik enerjisi üretildi. Yapılan çalışmalar kapsamında, 29 Ekim 2020 tarihinden bu yana geçen 12 aylık süre içerisinde çöpten 38 Bin 621 Megawatt Elektrik Enerjisi üretilirken, KDV hariç 36 milyon TL de kazanç elde edildi. Üretilen enerji ile 30.000 konutun günlük elektrik enerjisi ihtiyacı karşılanabiliyor.

Türkiye'nin ilk yenilenebilir enerji ihracatçıları birliği İzmir'de kurulacak¹¹

İzmir Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) çatısı altında Türkiye'nin ilk Yenilenebilir Enerji Ekipman ve Hizmet İhracatçıları Birliği'nin kurulacağı açıklandı. EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi yaptığı açıklamada yenilenebilir enerji ekipmanları üretiminde ülke olarak hızlı bir gelişme sürecine girildiğini belirterek artık yüzde 100 yerli rüzgâr türbinlerinin yapılacağını belirtti. Eskinazi'nin yaptığı açıklamalara göre, Türkiye'de yenilenebilir enerji sektöründe birlik kurularak üreticilerin güçlerini birleştirmeleri ve ihracata katkı sağlamaları ve hızlı bir ivme yakalayan AR-GE ve teknoloji sayesinde bu alanda üreticileri aynı çatı altında toplayarak güçlerinin birleştirilmesi hedeflenmektedir.

Rüzgar ve güneş artık Türkiye için daha ucuz¹²

İklim ve enerji konusunda faaliyette bulunan EMBER düşünce kuruluşu, yayımladığı analiz raporunda Türkiye'de yenilenebilir enerji maliyetlerinin rüzgar enerji santralleri (RES) için yüzde 32, güneş enerji santralleri (GES) için yüzde 50 oranında azaldığını ortaya koydu. Böylece elektrik üretim maliyeti rüzgar için 40,8 ABD Doları/MWh ve güneş için 51,9 ABD Doları/MWh seviyesine geriledi. Buna karşın, son birkaç ayda zirveye tırmanan kömür fiyatları, ithal kömür kullanan termik santrallerinin maliyetlerini 73 ABD Doları/MWh seviyelerine çıkardı. Türkiye'de bulunan ve halihazırda kullanılan kömürlü termik santrallerinin yüzde 45'inin ithal kömür kullandığını belirten EMBER, ayrıca, yenilenebilir kaynaklarından elektrik üretimine geçilmesinin hem ithalatı hem de elektrik üretimindeki karbon salınımını azaltıp, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Türkiye'ye uygulayabileceği potansiyel karbon vergisini azaltmak gibi çok yönlü faydaları olacağını altını çizdi.

IEA'nın Dünya Enerji Görünümü 2021 raporu yayımlandı¹³

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) 13 Ekim tarihinde Dünya Enerji Görünümü 2021 raporunu yayımladı. COP26 öncesine yetiştirmek için her yılki tarihten önce yayımlayan raporun tamamına erişimi de mümkün kılındı. Rapor ülkelerin temiz enerji geçişlerinde ne kadar yol kat ettikleri, 1,5 °C hedefine ulaşmak için daha ne kadar ilerlemeleri gerektiğini ve hükümetlerin fırsatları değerlendirmek için yapabileceklerini ayrıntılı bir şekilde açıklıyor.

Enerji dönüşümü daha fazla istihdamın yolunu açıyor¹⁴

Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA), 2030 yılına kadar, Paris İklim Anlaşması kapsamında yenilenebilir enerjiye yapılan yatırımlar artırılması

durumunda, küresel ekonominin yeşil istihdama katkı sunma açısından pandemi öncesine göre daha iyi bir konumda olabileceği açıklandı. IRENA ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) birlikte yayımladıkları "2021 Yılı Yenilenebilir Enerji ve İstihdam" raporuna göre pandemi nedeniyle 7 milyondan fazla kişi işsiz kaldı.

Ancak, IRENA, pandeminin olumsuz etkilerine rağmen, yenilenebilir enerji sektöründeki istihdamın 2020 yılında bir önceki yıla göre arttığını ifade etti. Raporda vurgulanan bir diğer önemli konu ise kadınlar. Kadınların karar alma, iş yaratma ve yerleştirme süreçlerine dahil edilmesinin gerekliliği raporda vurgulanan ana konular arasında yer alıyor.

Suudi Maliye Bakanı, iklim politikalarının 'Daha Kötü' bir enerji krizine yol açabileceğini söyledi¹⁵

İngiliz Ulusal Şebeke Elektrik Sistemi Operatörü (ESO), temiz enerji geçişiyle ilgili bazı temel zorlukların üstesinden gelmeyi amaçlayan bir konsorsiyum oluşturmak için dünyanın dört bir yanından güç sistemi operatörleriyle ortaklık kurdu. Küresel Güç Sistemi Dönüşüm Konsorsiyumu (G-PST) adı verilen konsorsiyumda dünyanın önde gelen sistem operatörleri yer alıyor. Konsorsiyum, temiz enerjinin elektrik sistemlerine verimli bir şekilde entegrasyonu yoluyla önümüzdeki 10 yıl içinde kirlenici maddelerin yüzde 50'den fazla azaltılmasına katkıda bulunarak iklim krizine karşı alınması gereken önlemler karşısında Suudi Arabistan Maliye Bakanı Muhammed El-Jadaan da önemli açıklamalarda bulundu.

El-Jadaan yaptığı açıklamada dünyanın iklim politikalarına dikkat etmediği takdirde "daha da kötü" bir enerji krizine doğru gidebileceğini ifade etti. Özellikle yeni teknolojilerdeki gelişmelere odaklanılması gerektiğini söyleyerek 'denge' çağrısında bulunan El-Jadaan, yatırımları olumsuz etkileyecek fiyat düşüşlerini tercih etmediklerini sözlerine ekledi.

Enerji Haberleri

Orta Vadeli Program 'da Yeşil Dönüşüm¹⁶

2022-2024 dönemini kapsayan Yeni Orta Vadeli Program (OVP) yayımlandı. Programda, sürdürülebilirlik kavramı çerçevesinde yeşil ekonomiye geçiş sürecinin öneminin arttığının altı çizildi. Küresel iklim krizinin ülke gündemlerinin ilk sıralarında yer alması ile birlikte ülkelerin ekonomi politikalarında bu konunun daha fazla işlendiği raporda belirtildi. Ek olarak, program döneminde küresel ekonomi ile bütünleşme ve daha fazla uluslararası yatırım çekme sürecinin, Yeşil Dönüşüm çerçevesinde ele alınacağı ifade edildi.

Avrupa'da elektrikli araç satışları yüzde 57 arttı¹⁷

Avrupa Birliği'nde elektrikli araç satışları yılın üçüncü çeyreğinde hızlandı. Avrupa Otomobil Üreticileri Birliği (ACEA) verilerine göre, AB'de 2021 yılının üçüncü çeyreğinde satılan her 5 araçtan biri elektrikli ve hibrit modellerden oluştu. Temmuz-Eylül döneminde AB'de tamamen elektrikli araç satışları yüzde 57 artarak 212 bin 582 adet olurken, hibrit modeller ise yaklaşık yüzde 43 artışla 197 bin 300 adede çıktı. Elektrikli ve hibrit araçlar üç aylık dönemde paylarını neredeyse ikiye katladı. Elektrikli araçların pazar payı yüzde 9,8'e, hibrit araçların payı da yüzde 9,1'e yükseldi.

İskoçya 2020 yılında elektrik ihtiyacının yüzde 97,4'ünü yenilenebilirlerden¹⁸

İskoçya elektrik ihtiyacının tamamını yenilenebilir kaynaklardan karşılama hedefini çok küçük bir farkla kaçırdı. Bu hedef 2011 yılında, yenilenebilir kaynaklar ülke ihtiyacının yalnızca yüzde 37'sini karşıladığında belirlenmişti. İskoç Yenilenebilir Enerji Endüstrisi, üretimin son 10 yılda 3 katına çıkarak 7 milyon hanenin enerji ihtiyacını karşılayacak hale geldiğini açıkladı. 2045 yılında sıfır karbon hedefine ulaşmayı hedefleyen ülkenin yenilenebilir enerji üretimindeki azminin ana motivasyonunun iklim değişikliğine karşı konulan hedeflere ulaşmak olduğu öne sürülüyor.

İtalyan şirketi ENI, IRENA ile iş birliğine başladı¹⁹

İtalyan petrol ve gaz şirketi Eni, özellikle fosil yakıt ihraç eden ülkelerde yenilenebilir enerjinin teşvik edilmesi ve enerji geçişinin hızlandırılması konularında Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı (IRENA) ile üç yıllık işbirliği anlaşması imzaladı. Özellikle, Afrika ülkelerinin kapasite geliştirme, tarım işletmeciliği ve endüstriyel kalkınma yollarıyla biyoyakıt üretim zincirine entegrasyonu konularında çalışmalar yapılacak. Bu yollarla ulaştırma sektörünün dekarbonizasyonu ve kalkınma teşviki sağlanacak. Diğer birçok fosil yakıt şirketi gibi Eni de 2050 yılına kadar karbon üretimini nötrleme kararı almıştı. Şirketin Baş Yöneticisi Claudio Descalzi, IRENA'yla olan bu ortaklığın sıfır karbon hedefini gerçekleştirmek konusunda önemli bir adım olduğunu belirtti.

Siemens'in sürdürülebilir büyüme stratejisi²⁰

165'inci yılını kutlayan Siemens, küresel ısınmaya sebep olan etkenleri engellemekten ziyade ortadan kaldırmanın gerektiğini belirtti. "Amacı olan Teknoloji" kavramı ile karbon nötr bir ekonomiye geçiş sürecine hız verdikleri de belirtildi. Dijital dönüşümün her sektörde yoğunlaşması gerektiğini ifade eden Siemens Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su Hüseyin Geliş, firmalarının Ar-Ge merkezlerinde yüzde 30 olan kadın çalışan sayısını da yükseltmeyi hedeflediklerini ifade etti.

Hollanda hidrojen devi olmak için hazırlanıyor²¹

2019 yılında karbon salınımını 1990 yılına kıyasla yüzde 25 oranında azaltacağını duyuran Hollanda hükümeti bu hedefi gerçekleştirmek için hidrojen yakıtının petrol, doğal gaz ve kömür gibi fosil yakıtların yoğun kullanıldığı endüstri ve ulaşım alanlarının dışında ev ve iş yerlerinin ısıtılmasında da alternatif olmasını hedefliyor. Hollanda hükümeti hidrojeni daha ekonomik olan fosil yakıtlardan karşılamak yerine Avrupa Yeşil Mutabakatı ve vatandaşlarının hassasiyetleri nedeniyle sürdürülebilir olması için yenilenebilir enerji

kaynaklarından rüzgar türbinleri ve güneş panelleri vasıtasıyla üretmeye çalışıyor. Halihazırda altyapı yatırımları yapan Hollanda, hidrojen üretmek için oldukça büyük boyutlarda rüzgar enerji santralleri ve araçlar için hidrojen istasyonları inşa ediyor. Ayrıca, hükümet en geç 2050 yılında demir-çelik fabrikaları dahil olmak üzere ülkedeki en çok çevre kirliliğine neden olan sektörlerdeki şirketlerin hidrojen enerjisiene geçiş yapacaklarını belirtti.

Toyota elektrikli araç batarya teknolojilerine 13.6 milyar dolar harcayacak²²

Toyota yaptığı açıklamada 2030 yılına kadar elektrikli ve hibrit otomobiller için bataryalara 13,6 milyar dolar kaynak ayıracağını belirtti. Şirket, yaptığı sunumda elektrikli araçlar için pil geliştirme ve kullanımına harcanacak bu yatırım sayesinde ilerleyen yıllarda otomobil başına düşen batarya maliyetini yüzde 30 oranında azaltmayı planlıyor. Şirket buna ek olarak 2030'a kadar 8 milyon elektrikli veya hibrid araç satışı hedefliyor.

Yenilenebilir enerjiye geçiş, karbonsuzlaşma çabalarının bir parçası²³

İngiltere Başbakanı Boris Johnson Birleşik Krallığın tüm elektriğinin 2035 yılına kadar temiz enerji kaynaklarından sağlanabileceğini söyledi. Rüzgar enerjisi ve diğer yenilenebilir kaynakların gelişiminin bu hedefe ulaşmak için elzem olduğunu belirten başbakan, yenilenebilir enerjiye geçişin hükümetin 2035 yılına kadar karbon salınımlarını yüzde 78 oranında azaltma çabalarının bir parçası olduğunu belirtti. Ayrıca, benzinli ve dizel motorlu araçların satışına yönelik gelen yasağa atıfta bulunarak "2035 yılına kadar motorlu araçlar için ne yaptysak tüm enerji üretimimiz için de yapabiliriz. Kendi temiz gücümüze güvenmek, maliyetleri düşürmeye yardımcı olacaktır" dedi.

Bu çerçevede Birleşik Krallığın ithal ettiği enerjiyi, enerji bağımlılığını, hidrokarbon fiyatlarındaki tüm değişkenler ve vatandaşların ekonomileri için oluşan risklerle beraber kendi temiz enerjileriyle azaltılacağını savunmuş oldu.

Referanslar

1. "Erdoğan, BM Genel Kurulu'nda konuştu: Paris İklim Anlaşması'nı önümüzdeki ay Meclis onayına sunmayı planlıyoruz", BBC Türkçe, 21 Eylül 2021
<https://www.iklimhaber.org/paris-anlasmasi-tbmmde-onaylandi-sirada-komurden-cikis-var/>
2. "Paris Anlaşması TBMM'de Onaylandı: Sırada Kömürden Çıkış Var", İklim Haber, 7 Ekim 2021
<https://www.iklimhaber.org/paris-anlasmasi-tbmmde-onaylandi-sirada-komurden-cikis-var/>
3. "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın Tarihçesi.", Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 29 Ekim 2021
<https://csb.gov.tr/tarihcemiz-i-7012>
4. "Bakan Dönmez: "2021 yılı enerji piyasalarımızın serbestleştirilmesi adına üç piyasayı işleme açtığımız önemli bir yıl oldu.", EPİAŞ, 2 Ekim 2021
<https://www.epias.com.tr/tum-duyurular/bakan-donmez-2021-yili-enerji-piyasalarimizin-serbestlestirilmesi-adina-uc-piyasayi-isletime-actigimiz-onemli-bir-yil-oldu/>
5. "Türkiye'nin enerji faturası yüzde 66 arttı.", Enerji Günlüğü, 27 Ekim 2021
<https://www.enerjigunlugu.net/turkiyenin-enerji-furasi-yuzde-66-artti-45115h.htm>
6. "Doğalgazda sanayi ve elektrik santral tarifesine zam geldi", BloombergHT, 30 Eylül 2021
<https://www.bloomberght.com/dogalgazda-sanayi-ve-elektrik-santral-tarifesine-zam-geldi-2288830>
7. "EPDK, elektrikte son kaynak tedarik tarifesi tüketim miktarlarını belirledi", İTO, 26 Ekim 2021
<https://www.ithaber.com/haber/mevzuat/219210/epdk-elektrikte-son-kaynak-tedarik-tarifesi-tuketim-miktarlarini-belirledi.html>
8. Mehmet Kara, "Elektrik tavan fiyatı yüzde 48 artırıldı", Dünya, 15 Ekim 2020
<https://www.dunya.com/sectorler/enerji/elektrik-tavan-fiyati-yuzde-48-artirildi-haberi-636703>
9. Gülşen Çağatay, "Rüzgar enerjisi proje gücü yıl sonunda 17 bin megavattı aşacak", AA, 17 Eylül 2021
<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/ruzgar-enerjisi-proje-gucu-yil-sonunda-17-bin-megavati-asacak/2367003>
10. Elif Kurban, "Büyükşehir Çöpten 38 Bin 621 MW Elektrik Enerjisi Üretti", Energy Portalı, 26 Ekim 2021
<https://www.enerjiportali.com/buyuksehir-copten-38-bin-621-mw-elektrik-enerjisi-uretti/>
11. Ebru Şengül Cevrioğlu, "Türkiye'nin ilk yenilenebilir enerji ihracatçıları birliği İzmir'de kurulacak", AA, 14 Eylül 2021
<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/turkiyenin-ilk-yenilenebilir-enerji-ihracatcilar-birligi-izmirde-kurulacak/2364166>
12. "Kömürden elektrik üretim maliyeti rüzgarın iki katına yaklaştı", Yeşil Ekonomi, 30 Eylül 2021
<https://yesilekonomi.com/komurden-elektrik-uretim-maliyeti-ruzgarin-iki-katina-yaklasti/>
13. "World Energy Outlook 2021", 13 Ekim 2021
<https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2021>
14. "IRENA: "Enerji Dönüşümü ile Kaybedilenden Daha Fazla İstihdam Yaratılacak", WEC Turkey, 25 Ekim 2021
<https://www.kisa.link/Ps8h>
15. Abigail Ng, "Climate policies could spark an 'even worse' energy crisis, Saudi finance minister says", CNBC, 21 Ekim 2021
<https://www.kisa.link/Ps8k>
16. "Yeşil dönüşüm' Orta Vadeli Program'a da girdi", BloombergHT, 6 Eylül 2021
<https://www.bloomberght.com/yesil-donusum-orta-vadeli-program-a-da-girdi-2286991>
17. "Avrupa'da elektrikli araç satışları yüzde 57 arttı", Enerji Günlüğü, 23 Ekim 2021
<https://www.enerjigunlugu.net/avrupada-elektrikli-arac-satislari-yuzde-57-artti-45046h.htm>
18. "Renewables met 97% of Scotland's electricity demand in 2020", BBC News, 25 Mart 2021
<https://www.bbc.com/news/uk-scotland-56530424>
19. Nermina Kulovic, "Eni teams up with IRENA to speed up energy transition" Offshore Energy, 30 Eylül 2021
<https://www.offshore-energy.biz/eni-teams-up-with-irena-to-speed-up-energy-transition/>
20. "Siemens'ten sürdürülebilirlik esaslı büyüme stratejisi Kaynak: Siemens'ten sürdürülebilirlik esaslı büyüme stratejisi", Enerji Günlüğü, 24 Eylül 2021
<https://www.enerjigunlugu.net/siemensten-surdurulebilirlik-esasli-buyume-stratejisi-44623h.htm>
21. Kerem Congar and Sarah Tekath "Hollanda, Avrupa'nın 'sürdürülebilir hidrojen devi' olma yolunda", EuroNews, 15 Ekim 2021
https://tr.euronews.com/green/2021/10/15/hollanda-avrupa-n-n-surdurulebilir-hidrojen-devi-olma-yolunda?utm_medium=Social&utm_source=Twitter#Echobox=1634332560
22. Greg Gardner "Toyota To Spend \$13.5 Billion By 2030 On Battery Production", Forbes, 7 Eylül 2021
<https://www.forbes.com/sites/greggardner/2021/09/07/toyota-expects-to-spend-135-billion-by-2030-on-battery-production/>
23. "All UK's electricity will come from clean sources by 2035, says PM", BBC News, 4 Ekim 2021
<https://www.bbc.com/news/uk-politics-58792261>
24. "Avrupalıların %37'si için iklim ve çevre bütçe önceliğine sahip olmalı", Yeşil Ekonomi, 21 Ekim 2020
<https://yesilekonomi.com/avrupalilarin-7si-icin-iklim-ve-cevre-butce-onceligine-sahip-olmali/>